

El claustre de Palamós es va construir a principis del segle XX d'un sol cop

El segon estudi elaborat sobre la seva autenticitat d'aquest conjunt descarta que hi hagi peces antigues del segle XII

Una imatge d'arxiu del claustre a la finca del Mas del Vent de Palamós.

PALAMÓS | ACN/DDG

El claustre de Palamós "no és romànic", sinó que es va construir a principis del segle XX al Solar de Ciudad Lineal de Madrid i "és homogeni, fet d'un sol cop". Així ho va dir ahir el catedràtic d'Història de l'Art de la Universitat de Girona (UdG), Eduard Carbonell, en referència a l'estudi que ha realitzat en els darrers mesos sobre l'origen i característiques del claustre del Mas del Vent de Palamós. Aquest és el segon estudi sobre l'autenticitat del conjunt que descarta que hi hagi de peces antigues i elements pròpiament romànics. El Palau Moja de Barcelona acull des d'ahir i fins avui les Jornades entorn el claustre de Palamós.

Al juliol de 2012, es va donar a conèixer el dictamen de geòlegs experts que indicaven que el claustre del Mas del Vent de Palamós és "una presentació artística i monumental elaborada d'inici en terres castellanes o lleoneses durant el primer terç del segle XX o poc abans i mostrada a Madrid fins l'any 1958 per ser traslladada a Palamós on ara es troba". El dictamen de geòlegs experts indicava que el claustre de Palamós no és romànic autèntic, sinó una recreació, tot i que hi ha peces antigues. En aquella ocasió, el

conseller de Cultura, Ferran Mascarell, va assenyalar que era una peça del primer terç del segle XX o poc abans i va apuntar que hi havia indicis en l'estudi material que indiquen que l'obra "pot contenir un cert nombre encara per determinar de peces antigues i elements pròpiament romànics i que la nòmina precisa de les peces romàniques i la seva procedència precisa no és objectiu de l'informe".

A partir d'aquí es va demanar un nou dictamen a Eduard Carbonell, qui al tenir resultats va apostar per presentar els resultats en les jornades que tenen lloc aquests dies.

Les conclusions del nou estudi assenyalen que, tot i que és un claustre construït en pedra de Villamayor, en el cas de Palamós la pedra ha estat tallada i treballada seguint procediments i amb estris comuns a finals del segle XIX i en el segle XX i no a la manera que es feia en època romànica. De fet, s'apunta que "són les mateixes tècniques i amb els mateixos estris que es troben com es treballa la pedra en les restauracions de la catedral de Salamanca que porta a terme l'arquitecte Ricardo García Guereta des del 1918 i fins a 1927".

També es remarca que el claustre és "homogeni i uniforme" i està "fet d'un sol cop i no està construït per parts diferenciades sota cap aspecte, tampoc en el cronològic". S'apunta que no hi ha marques de picapedrer, habituals en les obres medievals, com tampoc morters antics ni pàtines com les que es troben en monuments medievals; sí, en canvi, pàtines que pel seus components químics porten a èpoques dels segles XIX i XX. Així, el document conclou que "no s'ha identificat cap element o dada que es pugui atribuir al període medieval".

Les conclusions apunten que els arcs de Mas del Vent són una rèplica del claustre de San Juan de la Peña

(Osca); els capitells s'inspiren en el claustre de Santo Domingo de Asilos: Silos I, primera meitat del segle XII, i Silos II, segona meitat del segle XII; hi ha capitells a Palamós amb influències de l'escola hispano-tolosana de 1100 i del repertori d'Auvergne de finals del segle XI i alguns dels detalls mostren la influència de l'art del Maestro Mateo o de l'art de Salamanca.

"En relació amb el claustre de Salamanca, amb els capitells que es conserven encara avui a les parets del claustre actual, i el capitell conservat al Museu Marés i que tenen un gran refinament propi de la influència aquitana, Palamós està molt lluny", apunta.

L'estudi ressalta que creuen que el claustre es construeix a principis de la tercera dècada del segle XX al solar de Ciudad Lineal. Partint que fos del segle XX, l'estudi es va plantejar si el claustre pertanyia a un edifici contemporani que després va ser enderrocat; si va ser fer per l'Exposició Universal de Barcelona, però "és evident que no", va assegurar Carbonell.

Claustre pel col·leccionisme

Altres possibilitats estudiades és si "va ser fet per completar un edifici existent, com és el cas de la basílica de la Almudena, catedral de Madrid, en procés de construcció en aquell moment i que en el projecte de l'arquitecte Enrique Repullés y Vargas s'incorporava un claustre que s'inicià en els seus fonaments el 1915, i que no va continuar la seva construcció". Carbonell va ressaltar que de totes les possibilitades consideren que "és un claustre que es fa pel col·leccionisme del mercat de l'art".

Carbonell també va estudiar les persones vinculades al claustre com són l'antiquari Ignacio Martínez, que fa construir el claustre a Ciudad Lineal; Eutiquiano García Calles, que signa com a venedor el contracte de compra venda amb el propietari de Mas del Vent, Hans Engelhorn, el juliol del 1958, i Arthur Byne, estudiós i traficant d'obres d'art d'Espanya cap Estats Units d'Amèrica. L'estudi planteja la hipòtesi de l'arquitecte García Guereta com a possible constructor del claustre a Ciudad Lineal. També es dedica un espai important a seguir els passos de l'adquisició del claustre i la seva construcció a Mas del Vent a Palamós.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2014/11/20/claustre-palamos-construir-principis-del/697973.html?utm_source=rss